

NELJÄ KRISTUS-SYNTYMÄÄ

Pekka Ervastian esitelmä 30.12.1928

Moderni psykologia eli nykyaikainen sielutiede on alkanut omistaa yhä enemmän ja enemmän huomiota sille ihmissielun salaiselle puolelle, jota tämä psykologia nimittää milloin alitajunnaksi milloin tuntemattomaksi. Varsinkin professori Freudin alkuunpanema psykoanalyttinen tutkimus on paljastanut yhä uusia sokkeloita tästä ihmissielun hyvin merkillisestä puolesta, ja nämä paljastukset, joita se tutkimus on tehnyt, eivät ole erityisesti imartelevia meille ihmisille, sillä ne ovat vetäneet päivän valoon kaikenlaista romua, mitä meidän sielumme eri aisteissa piilee. Mutta toiselta puolen kuitenkin nämä tutkimukset ovat vakuuttaneet kaikille, että ihmissielussa on vielä tuommoisia tutkimattomia, salatuista, tuntemattomia puolia. Ja silloin on avoinna kysymys, mitä kaikkea sieltä voi löytyä, kuka ties sieltä voi löytyä paljon hyvääkin. Ja joskin tämä nykyaikainen tutkimus on enemmän paljastanut dionysosmaista kuohuntaa ja pyörteitä meidän sielussamme ja paljon vähemmän apollonisia, rauhan säveliä, niin kuitenkin sen johdosta, mitä on tullut ilmi tämän tutkimuksen kautta, voidaan jo ymmärtää, että ihmisen sielussa saattaa olla vielä semmoistakin, jota meidän teosofisten tutkijoiden on tapana nimittää Kristus-voimiksi. Ja niinkuin kaikki tiedämme, on oleellinen puoli koko tässä teosofisessa, salatieteellisessä, mystillisessä, ruusuristolaisessa – kuinka tahdomme sitä nimittää – elämänymmärryksessä usko ja vakaumus n. s. mystillisestä Kristuksesta. Mystillinen Kristus asuu ihmisen sisällä, ihmisen vapahtaja on ihmisessä piilossa, ja tämä mystillinen Kristus, joka on jokaisessa ihmisessä, Kristus meissä, niinkuin apostoli Paavali sanoo, ei ole ainoastaan, niinkuin tiedämme, jokaisessa yksilössä sielullisena, henkisenä voimana, vaan tämä mystillinen Kristus on samalla kosminen Kristus, siis suuri maailman voima, tajunta, suuri tajunnan valta,

suuri, ihmeellinen todellisuus koko ihmiskunnan takana ja – niinkuin me aina lisäämme – koko maailman takana; koko olemassaolon takana piilee tämä suuri kosmillinen Kristus. Tahdomme palata tähän kysymykseen kosmisesta Kristuksesta ehkä ylihuomenna, emme nyt siis viivähdä siinä, tahdon ainoastaan muistuttaa mieleen, että tämä kosmillinen Kristus on olemassa ja että se on meissä kaikissa mystillisinä Kristuksena olemassa. Siis ihmisen sisässä todella vaikuttaa kosmillinen Kristus, joka ei ole mitään muuta kuin hyvää. Ihmisen sisässä vaikuttaa muitakin kosmellisia voimia, sillä me ihmiset olemme tekemisissä koko maailmankaikkeuden kanssa. Sanotaanhan, että ihminen on mikrokosmos, ja sillä on tarkoitettu, että samat luonnonvoimat ja luomisvoimat, jotka vallitsevat makrokosmoksessa, vallitsevat mikrokosmoksessa, ihmisessä. Ihminen on niin ihmeellinen luontokappale, hän on niin suurenmoisesti kokoonpantu olento tässä maailmankaikkeudessa, että hänessä heijastuvat maailmankaikkeuden kaikki voimat. Sentähden on ihmisessä monenlaisia semmoisia kosmellisia voimia vaikuttamassa – sanokaamme tähtivoimia – jotka ovat omiansa houkuttelemaan häntä pahaan, itsekkyyteen ja syntiin; mutta liian usein ihmiskunnan historiassa unohdetaan, että ihmisessä myöskin vaikuttaa se ihmeellinen kosmillinen voima, jota nimitetään Kristukseksi ja joka on yksinomaan hyvä. Tämä on ihmisen suuri etuoikeus kaiken muun luomiston ja luomakuntien rinnalla, se etuoikeus, että ihmisessä on jumal'voima.

Kun nyt olen nimittänyt tätä esitelmää ”neljä Kristus-syntymää“, en ole tarkoittanut sillä mitään Jeesuksen Kristuksen, Jeesus Natsarealaisen, edellisiä elämiä, jälleensyntymiä, enkä tällä kertaa mitään erikoisemmin korkeaa tai mystillistä, mutta olen tarkoittanut sillä neljää semmoista mahdollisuutta jokaisen ihmisen elämässä, jotka hänelle avautuvat ja joista hän voisi ottaa vaarin, mutta jotka hän useimmiten sivuuttaa. Nämä neljä tapausta ihmisen elämässä voisivat viedä hänet täydelliseen yhteyteen kosmellisen

Kristuksen kanssa, sillä ne ovat semmoisia tapahtumia hänen elämässään, jolloin kosmillinen Kristus-voima erikoisesti vaikuttaa häneen, jolloin kosmillinen Kristus-voima aivan kuin tarjoutuu hänen käytettäväkseen, kuten uskonnollisella kielellä voimme sanoa: vapahtaja kolkuttaa ihmisen sydämen ovelta. Neljä semmoista periodia on ihmisen elämässä, ja niihin tahtoisin lyhyesti kääntää meidän huomiomme ja samalla todeta, kuinka vähän me näitä mahdollisuuksia ymmärrämme.

Tietysti nämä neljä kohtaa ihmisen elämässä eivät ehkä satu jokaiselle ihmiselle, se riippuu siitä, kuinka kauan ihminen elää tässä ruumiillisessa elämässä, hän ei ennätä joutua neljän mahdollisuuden kanssa tekemisiin, jollei elä kauan. Mutta jos ajatteleme normaalia ihmistä, joka elää 70–80 vuotta, silloin hän joutuu tekemisiin näiden neljän tilaisuuden kanssa. Ensimmäinen semmoinen Kristus-syntymän mahdollisuus on ihmisen syntymä ja sitä seuraavat ajat. Toinen semmoinen kohta ihmisen elämässä on se, jolloin hän astuu lapsuudesta nuoruuteen, jolloin hänen tunne-elämänsä ja samalla hänen sukupuolielämänsä herää toimintaan. Kolmas semmoinen kohta ihmisen elämässä on se, jolloin miehuus hänessä alkaa, jolloin järkielämä tulee hänessä niin etualalle, voimakkaasti, että se alkaa uutta periodia. Ja sitten taas neljäs kohta ihmisen elämässä on vanhuuden alkaminen, silloin, kun ihminen astuu miehuudesta ulos ja tullen vanhaksi saavuttaa mahdollisuuden tulla uudestaan lapseksi. Silloin tarjoutuu hänelle neljäs Kristus-syntymän mahdollisuus.

Jos nyt hetkeksi käänнемme huomiomme näihin eri kohtiin ihmisen elämässä, näihin tapahtumiin, niin silloin me kysymme heti: mitenkä voi ihmisen syntymistä tähän maailmaan verrata Kristus-syntymään tai sanoa Kristus-syntymäksi? Sitä on juuri tahdottu kaikessa kristillisessä symbologiassa teroittaa, se on kristillisen esoterismin ja symbologian sisältö ja tarkoitus. Kun se puhuu Jeesuksen syntymästä ja sanoo, että silloin syntyi vapahtaja maailmaan, niin tämä tietysti on persoonallisesti totta

Jeesus Natsarealaisen suhteen, mutta samalla, kun on esitetty tällainen historiallinen tosiseikka, on siihen kätketty, niinkuin kaikkeen, mikä tapahtuu tässä maan päällä, syvempi, esoteerinen merkitys, joka silloin koskee kaikkia ihmisiä. Ja silloin on itse asiassa niin, että kun ihmislapsi syntyy tähän fyysilliseen maailmaan, voimme täydellä syyllä sanoa: Kristus syntyy maailmaan – sillä jokaisessa ihmisessä piilee mystillinen Kristus, mutta myöskin sentähden, että niinkuin eräs kristitty teologi, kirkkoisä Tertullianus sanoo, lapsi on silloin syntyessään kristitty, Kristusmainen, hänen sielunsa on puhdas, se on kuin lehti, johon ei ole vielä mitään kirjoitettu. Ja tuolla lapsella, joka syntyy, on siis maailman kaikki mahdollisuudet edessään, hän on vapahtaja, Kristus, joka on syntynyt maailmaan. Ja jokainen meistä tietää, että ensimmäisenä aikana, ensimmäisinä kuukausina pienen lapsen elämässä tulee näkyviin jotakin niin puhdasta, kaunista, pyhää, avutonta, läpeensä inhimillistä, luontoa – kuinka tahdomme sitä nimittää – että emme saata muuta kuin kumartua hengessämme pienen lapsen edessä, kuten tietäjät itäiseltä maalta tulivat Kristus-lastasta kumartamaan ja kunnioittamaan. Jokainen meistä, kun lähestyy pientä, viatonta lasta, tuntee kumartuvansa, seisovansa puhtaana, pyhänä, taivaallisen edessä. Ja sentähden todellakin meidän täytyy sanoa, että meidän ihmiskuntamme historia on hyvin seikkailurikas, hyvin monimutkainen, kun niin harvoin kuitenkin syntyy todellinen vapahtaja, kun niin harvoin lapsesta tulee todellinen Kristus-olento, vaikka tilaisuudet ovat miljoonia vuodessa. Ja jos muistatte, niin kaikki astrologit ovat aina sanoneet: tähdet antavat taipumuksia, mutta tähdet eivät pakoita. Ja tällä lauseella he ovat viitanneet siihen tärkeään ja huomattavaan tosiseikkaan, että lapsi, joka syntyy, voisi, jos hän saisi, voittaa kaikki tähdet, kaikki ne tähdet, jotka muodostavat hänen kohtalonsa eli karmansa. Jos hän voisi säilyä semmoisena, kuin hän on tuossa syntymässään ja kuukausimääriä syntymänsä jälkeen, niin hän voitaisi karman, sillä kosmellinen Kristus on mystillisenä Kristusvoimana, silloin niin lähellä. Kristus on lasta

niin lähellä, että jos lapsi itse saisi hänestä kiinni, jos me voisimme auttaa lasta, että hän omaksuisi Kristuksen, silloin mystillinen Kristus, vapahtaja, lapsen sisässä voisi kasvaa vähitellen täyteen mittaansa ja voittaa karmansa. Mutta tähän ei tapahdu jokapäiväisessä elämässä. Miksi ei? Osaksi sentähden, että ihminen syntyy niin avuttomana, Kristus syntyy seimesssä. Hänellä ei ole tilaa tässä maailmassa vielä. Sitä seikkaa on kuvattu tuolla asialla, joka saattaa olla tosiseikkakin, että Jeesuksella ei ollut tilaa majatalossa, hänen äitinsä ei saanut asuntoa majatalossa, vaan tallissa. Mehän emme ymmärrä vielä, mistä on kysymys, emme ymmärrä, että täällä syntyy Kristus-voima meidän luoksemme, meillä päinvastoin on paljon muita puuhia, meidän elämämme on aivan toisenlainen, me emme ehdi ajatella Kristusta, maailman lunastamista, ihmisen nostamista ylöspäin henkiseen elämään, emme semmoista ehdi tässä elämässä ajatella, olemme karman vallassa, tähdet hallitsevat meidän elämäämme, yksilöt voivat vähän taistella ja ehkä vähän voittaa tähtiä, mutta meidän ihmiskuntamme on ylensä vielä tähtien hallittavana, karmansa orjana, ja sentähden emme osaa antaa tilaa Kristus-lapselle, ainoastaan, jos se Kristus-lapsi on niin voimakas, että Hän voittaa maailman, mutta sehän on toinen historia. Mutta tältä mahdollisuuksien kannalta, jos me osaisimme ottaa vastaan, kun Kristus syntyy ja auttaa häntä voittamaan karmansa, silloin kasvaisi ja varttuisi täällä hyvin ihania ihmisiä. Mutta kun me emme osaa valmistaa vastaanottoa lapselle, Kristukselle, vaan meidän huolenpitoimme kääntyy yksinomaan ruumiillisiin asioihin, hoitoon ja siihen, että lapsen tulee kasvaa meidän omien oikeuskäsitteiden mukaan, meillähän on yhteiskuntamme, oikeuslaitoksemme j.n.e. ja lapsemme pitää kasvaa siihen kaikkeen, niin lapsi joutuessaan tähän valmiiseen ilmapiiriin, myöskin nostaa sielunsa sokkeloista koko vanhan karmansa, niin että kohtalo tulee esille jo lapsuudessa, kohtalo joka näyttää, kuinka paljon paha, itsekästä, syntiä, voi asua jo pienessä lapsessa. Sehän on meidän

huomiomme, kun lapsi kasvaa, että alamme nähdä hänessä itsekkyyttä, häijyyttä, pahaa, jota ei olisi ihanneolennossa. Se on karma, joka nousee ja pimittää Kristuslapsen, että Kristus joutuu taustaan ja etualalle tulevat ne vanhat taipumukset, jotka lapsi on syntyessään saanut edellisistä elämistään ja nyt vanhemmilta siemenet tähän elämään. Sentähden ihmislapsi ei muuta kuin aivan harvinaisissa tapauksissa saata elää Kristus-elämää, suuret maailman vapahtajat, suuret uskontojen perustajat, mestarit ja tietäjät ovat olleet jo ihmisinä aivan erilaisia, hehän ovat, syntyessään nyt vapahtajina, jo menneisyydessä valmistaneet semmoisen inkarnationin, että heissä ei mitään pahaa nouse pinnalle. Jos paha heitä houkuttelisi, jos mikään heikkous heitä ahdistaisi toisessa tai toisessa muodossa, he heti voivat sen torjua, sillä heidän menneisyydessä saavuttamansa tieto on niin suuri, että se voittaa kaikki harhat maailmassa, niin että vaikka ihmiset tuommoista Kristus-olentoa koettaisivat kasvattaa toiseen suuntaan, hän voittaa, hän murtautuu niiden läpi. Mutta meidän tavallinen näkymme on luonnollisesti, että lapsi aivan kuin laskeutuu alemma ja alemma semmoiselta jalustalta, jossa hän on ollut ja tulee meidän kaltaiseksemme, semmoiseksi ihmiseksi, jolla on monet heikkoudet. Ja me kysymme aivan kuin pelästyneinä, kun näin sisältäpäin katselemme elämän ilmiöitä: meneekö tuo lapsi hukkaan, eikö elämä mitään yritä, saako hän kulkea yhä suurempaan itsekkyyteen ja heikkouteen? Ja silloin me huomaamme, että elämä tekee uuden yrityksen, elämä taas auttaa tai, niinkuin voimme todellisuuden mukaisemmin sanoa, Kristus tuon ihmisen sisässä, lapsen sisässä, pyrkii vielä kerran saamaan hänessä valtaa, Kristus pyrkii vielä esille. Ja koska se tapahtuu? Se tapahtuu silloin, kun nuoruuden ihannepäivät alkavat, silloin kun ihmisessä hänen oma personallinen tunne-elämänsä herää, herää voimakkaasti, niin että hänen mielikuvituksensa pääsee liikkeelle, että hän tuntee sydämessään, sisässään, ihmeellistä ikävää ja kaipuuta: hän ei tiedä itse, mitä hän kaipaa, mutta hän tuntee, että se on jotakin kaunista, korkeaa,

taivaallista. Sitä hän kaipaa ja ikävöi, hän tuntee, kuinka elämä tahtois iavan kuin aukaista sulkunsa, repiä rikki hänen rintansa, elämänvoima tahtois tulla ulos hänestä ja saada jotakin aikaan maailmassa, tehdä suurta ja hyvää. Ihminen silloin haaveilee, hän unelmoi tulevaisuudesta, kauniista elämästä. Tietysti hänen haaveihinsa ja unelmiinsa liittyy myöskin aina personallinen rakkaus, kuva siitä, kuinka hän jonkun toisen, jonkun rakkaan olennon kanssa voisi kulkea tämän ihmeellisen, ihanan elämän läpi. Hän tuntee, kuinka tämä elämä on kuin satu, hän tuntee lähtevänsä elämän seikkailuun, ja jos hänellä on prinssi tai prinsessa veressään, silloin hän voittaa elämän peikot ja näyttää maailmalle, kuinka ihminen on kutsuttu olemaan onnellinen ja sopusointuinen.

Näin tuntee nuorukainen sisässään, vaikkei hän osaisi sitä selittää, mutta nerokkaimmat, lahjakkaimmat sen paremmin ymmärtävät. Ehkeivät kaikki sitä huomaa, mutta vilkkaimmat, lahjakkaimmat tekevät tämän nuoruuden puhjetessa syviä tunnekokemuksia, he näkevät, millä tavalla tahtoisivat elää, mitä tehdä, kuinka palvella ihmiskuntaa, Jumalaa, taidetta, yhteiskuntaa, isänmaata. Missä muodossa tahansa tuo ihanne hänelle näyttäytyykin, pääasia on, että nuori ihminen tahtois ihanteensa puolesta uhrautua. Kun nuorukainen silloin, kun nämä voimat hänessä heräävät, tuntee, että hän tahtois rakastaa, palvella, uhrata elämänsä jonkun suuren ja todellisen eteen, niin se on Kristus, joka puhuu hänen sisässään, se on kosmillinen Kristus, joka mystillisenä voimana silloin hänessä vaikuttaa. Jos hän nyt – ja nyt se on melkein kahdenkeskeinen asia hänen ja Kristuksen välillä – ottaa siitä vaarin, hän voisi kulkea eteenpäin hyvin merkillisellä elämän tiellä, hän voisi todella palvella näkemäänsä ihannetta. On ihmisiä, jotka niin tekevät, kaikki nerokkaat ihmiset ovat semmoisia, kaikki todella lahjakkaat, suurisieluiset taiteilijat, runoilijat, säveltäjät, kirjailijat ja muut sankariluonteet ovat niitä ihmisiä, jotka koettavat ottaa kiinni tästä nuoruuden ihanteesta, toteuttavat sitä, tekevät jotakin sen

puolesta. Niitä ihmisiä siis on, ja heitä on enemmän kuin niitä, jotka lapsena jo oppivat Kristusta tuntemaan. Näitä ihmisiä, jotka nuorukaisena antautuvat ihannetta palvelemaan, on enemmän. Ja kuitenkin voimme nähdä, että heidän joukossaan usein käy niin, että he kadottavat tasapainonsa, he eivät ymmärrä itseään, maailma ei heitä ymmärrä, maailma aina asettuu vastarintaan. Jos nuori, nerokas ihminen keksii jotakin uutta tai tahtoo kulkea yksin elämässä, aina hänen omansa asettuvat hänen vihamiehikseen, se on sääntö elämässä. Ne, jotka ovat olleet häntä lähellä, ne eivät saata nähdä, mitä hänessä on suurta, niinkuin me emme näe, kuinka korkea vuori on, jos seisomme sen juurella, emmekä tiedä sen suuruutta, jos olemme aivan lähellä. Meidän täytyy päästä matkan päähän voidaksemme sen nähdä. Sentähden on luonnollista, että ihmisen omaiset asettuvat maailman kannalle vastustamaan häntä. Siinä on pieni koetus ihmiselle, ja ellei se ole hänen karmassaan, tulee se myöhemmin maailman puolelta. Mutta tämä antaa hänelle enemmän voimaa voittaa koetuksia maailmassa, sentähden emme voi surkutella elämän kulkua, emme muuttaa ihmisten elämää, meidän täytyy kasvattaa itseämme ja toisia näkemään paremmin. Sentähden ei tarvitse surkutella sitäkään, että nuoria ja lahjakkaita ihmisiä aina vastustetaan, se on elämän kulku ja siitä on heille apua ja siitä heidän kykynsä kehittyvät ja he pääsevät paremmin selville omasta tehtävästään ja taipumuksistaan.

Mutta hyvin monet lahjakkaistakin ihmisistä kadottavat sitten tasapainonsa sentähden, että he eivät ole selvillä elämästä, he eivät tiedä mitä elämä on, he eivät ole sitä kyllin syvästi tutkineet. He tahtovat tulla niin suuriksi ja eteviksi taiteilijoiksi kuin mahdollista, mutta kun eivät syvästi ymmärrä elämää ja taidetta, niin he voivat joutua elämän tavallisten houkutusten alaisiksi. Heissä itsessään herää vanha karma: nuoruudessaan he voisivat voittaa sen, jos etsisivät Kristusta oikein ja saisivat kiinni siitä, mutta kun eivät ymmärrä sitä tehdä, niin vanha karma nousee heidän sielustaan ja purkautuu esille, ja nämä heikkoudet

voivat houkutellessa heitä synnin, paheitten ja lankeemusten tielle. Ja samalla silloin, kun nuori taiteilija koettaa säilyttää ihannetta mielessään ja tuoda sitä esille, tulee hän kuitenkin pessimistiksi, hänen uskonsa ihanteeseen horjuu, hän huomaa, ettei tuota ihannetta voi olla olemassa, hänen täytyy kuvata todellista elämää, sitä, mikä on olemassa, siksi hänen täytyy tuntea elämä, ja hän lankeaa elämän houkutuksiin ja kadottaa tasapainonsa, nuoruuden uskonsa. Ja hän voi tulla aivan pessimistiksi, semmoiseksi taiteilijaksi, joka epäilee omia kykyjään ja taipumuksiaan, joka kadottaa ihanteensa ja pian ehkä kuolee.

Tämä kaikki toteutuu jollakin tavalla jokaisen ihmisen elämässä, otin vain räikeän esimerkin kuvaten taiteilijan elämää. Jokainen ihminen kadottaa luottamuksen nuoruutensa uskoon, katselee elämää enemmän todellisuuden kannalta ja näkee kuinka kurjaa ja huonoa elämä on ja kuinka epätäydellisiä ihmiset itse asiassa ovat. Ja kun me katselemme nuorta ihmistä, joka tällä tavalla ponnistelee elämässä, tekee työtä, mutta ei jaksaa voittaa himojaan ja halujaan, niin me kysymme pelästyneinä: saako hän kulkea perikatoa kohti, eikö elämä voi häntä auttaa, eikö ole mitään voimia elämässä, jotka vähän ryhdistyttäisivät häntä? Ja silloin me näemme, että kun ihminen nuoruuden iästä astuu miehuuden ikään, silloin on taas jokin uusi voima vaikuttamassa hänen sielussaan, jokin merkillinen elämän puuska ravistaa häntä ja hän tuntee sisässään: ”mutta minunhan pitäisi nyt jättää nuo himot ja halut ja heikkoudet ja viat, minunhan pitäisi tulla vihdoinkin ihmiseksi.” Ja hänen järkensä puhuu hänelle: ole mies – tai todellinen nainen –, älä enää lankea kaikkiin tuulenpuuskiin, älä katsele itseäsi sokeaksi kaikkiin omiin mielihaluihisi, ota kohtalosi omiin käsiisi, tule mieheksi ja naiseksi, joka järjellä, ajatuksella, selvänäköisellä katseella hallitsee omaa itseään! Luovu pahasta ja synnistä ja kulje eteenpäin hyvän, järjen tiellä, velvollisuuden tiellä! Et täytä velvollisuuttasi ihmisenä, jos hemmoittelet kaikkia heikkouksia itsessäsi. Sinun täytyy tehdä luja päätös ja sanoa: hyvästi kaikki alempi minussa.

Tämä tulee usein ihmiselle semmoisessa muodossa, että hänen kunniansa vaatii, että hän kulkee järjen ja kunnian tietä, sillä ihminen on luonnostaan hyvin arka kunniastaan, hän huomaa, että jos hän jatkaa hyvin tolkkottomasti halujensa tiellä, hän tulee kunnianttomaksi olennoksi ihmisten silmissä. Hän tahtoo olla kunniallinen olento, jonka kunniaan kuuluu velvollisuuksien täyttäminen. Tämä on Kristus, joka miehuuden voimassa vaikuttaa ihmisen sielussa. Ja hyvin moni ihminen – se on meidän tunnustettava – menettelee sillä tavalla, päättää nyt vihdoinkin tulla oikein kunnon ihmiseksi. Se on verrattain tavallinen ilmiö tässä elämässä. Mutta kun me katselemme niitä ihmisiä, jotka miehuutensa alkaessa päättävät tällä tavalla olla velvollisuusolentoja, kunniallisia ihmisiä, niin me huomaamme, etteivät he tunne itseään, eivät he tiedä, että heille tarjoutuu Kristus-syntymä, eivät he tiedä, mikä heidän elämänsä voisi olla, he vain tietävät, että heidän täytyy muuttaa nuoruuden poluilta toiselle tielle ja että heidän täytyy lujasti ja voimakkaasti täyttää velvollisuutensa, mikä heillä on edessään. Mutta juuri sentähden, etteivät he tunne itseään ja elämää, me myöskin näemme, että ihmiset tässä miehuuden ja täyden naisellisuuden ijässä itse asiassa huomaamattaan voivat kehittää itsessään jotakin määrättyä intohimoa, ei mitään tavallisia eläimellisiä himoja ja haluja, jotka saattoivat kuulua nuoruuden aikaan, vaan älyllistä intohimoa, kunnianhimoa tai vallanhimoa, inhimillistä ja yhdeltä kannalta katsoen kaunista intohimoa, he tahtovat tulla sellaisiksi, että ihmiset kunnioittaisivat heitä, että kaikki ihmiset pitäisivät heistä, tai he tahtovat tulla hyvin rikkaiksi tai muuta semmoista. He eivät huomaa, että heillä piilee tällainen intohimo, joka on hyvin inhimillistä laatua, mutta se intohimo saa heidät kulkemaan määrättyyn suuntaan ja pois päin Kristuksesta, he kulkevat vasempaan suuntaan, eikä oikeaan Kristusta kohti. Se vasempi ei ole pahaa meidän ihmisten kannalta, mutta Kristuksen kannalta he loittonevat Hänestä ja kulkevat pois päin. Ja silloin heidän elämänsä vähitellen muuttuu kolkoksi, he heräävät juuri siihen

aikojen kuluessa, että heidän elämänsä alkaa tuntua sisällyksettömältä ja kolkolta; vaikka he saisivat kaikkien ihmisten kunnioituksen ja ystävyuden, niin he huomaavat, ettei se tyydytä heitä, se jättää heidät yksinäisiksi. Ja kun sisästä päin katselemme näitä miehuuden ijässä olevia miehiä ja naisia, niin meidän sydämemme täyttyy sanomattomalla säällillä, sillä he ovat kunnioitettavia olentoja. Me säälimme heitä enemmän kuin nuoria ja lapsia, sentähden, että he ovat luopuneet niin paljosta ja alkaneet kulkea velvollisuuden osoittamaa tietä. Ja silloin me kysymme: jättääkö elämä heidät, saavatko he kulkea yhä suurempaa yksinäisyyttä ja kolkoutta kohti? Eikö elämä mitään tee? Ja silloin me näemme, että kosmilliset voimat yrittävät taas, ja ihminen muuttuu, hän astuu miehuudesta vanhuuteen, hänestä loppuvat pursuavat elämänvoimat, hän enemmän ja enemmän vieraantuu elämästä, elämä tulee hänelle kuin näytelmäksi, jota hän jää katselemaan, hän ei osaa olla mukana tässä fyysisessä elämässä, kuten ennen, hänellä ei ole intohimoja, hän on päässyt vapaaksi niistä asioista, jotka sitovat ihmisiä elämään, ja hän jää ihmettelemään: mitä tämä oikeastaan on? Ja jos hän silloin osaa ottaa vaarin tästä tilaisuudesta, hän voi tulla kuin uudestaan lapseksi, hän saavuttaa takaisin puhtautensa ja viattomuutensa, uskonsa ja anteeksiantamuksensa, hän tulee suvaitsevaiseksi ihmisiä ja heidän heikkouksiaan kohtaan, hän ei tahdo tuomita ketään, hän on kuin lapsi, joka katselee, mutta ei lausu mitään arvosteluja, hän elää vielä mukana ainoastaan kuin odottaen jotakin ja tuntien, että hänen täytyy yhtämittaa olla hyvä ja hellä kaikille. Miksi lapsi tuntee vetovoimaa vanhoihin ihmisiin? Sentähden, että lapsi tuntee, että tuossa on ihminen, joka on niin samanlainen ja kuitenkin toisenlainen, niin hyvä ja viisas, hän osaa kertoa satuja ja saada lapsen mielikuvituksen lentämään. Näin lapsi tuntee itsessään ja sentähden hänen vetäymyksensä vanhuksiin on niin suuri, sellaisiin vanhuksiin, jotka ovat tulleet siihen tilaan. Mutta kaikki vanhukset eivät ole semmoisia, monet ovat elämänkoulussa katkeroituneet, he sanovat: mitä tämä elämä

on, eihän se ole pitänyt, mitä on luvannut, eikä se ole mitään onnea antanut. Niinkuin Salomo sanoo: "silloin, kun elämä on parasta ollut, on se paljasta vaivaa ollut." Eihän elämä ole mitään. – Näin he saattavat ajatella, he ovat vetäytyneet kuoreensa, he katselevat kuin tornista maailmaa, he ihmettelevät, mutta se ei ole lapsen ihmettelyä, vaan sairaan, väsyneen ihmettelyä. Ja silloin me kysymme: miten elämä tahtoo heitä auttaa? Ei se voi muuta, kuin ottaa heidät pois ja nostaa taivaaseen, että he siellä saisivat takaisin uskonsa siihen, että elämä on hyvä, että elämän pohjasävel on rakkaus ja autuus. Taivaassa he saavat sen kokea ja saavat siitä uutta voimaa, että jaksavat uudestaan syntyä ja yrittää.

Mutta katselkaa tuollaista vanhusta, joka todella on osannut tulla lapseksi, jonka perusominaisuus on sanomaton kyky ymmärtää ja antaa anteeksi. Miten hänen käy? Hän voisi siinä elämässään, jos hän saisi elää kyllin kauan, saada kuin elämänsä takaisin ja tulla uudestaan miehuuden ikään ja nuoruuden ikään ja sitten synnyttää todellisella okkultisella tavalla Kristuksen itsessään. Mutta on hyvin harvinaista, että vanha ihminen jaksaa niin paljon ponnistaa, että hän ennättää niin pitkälle. Mutta mikään ei koskaan mene hukkaan. Jos ihminen on vanhana tullut lapseksi ja alkanut etsiä totuutta ja ymmärtää elämää uudella tavalla, ymmärtää, mikä totuus on ja mikä Jumala on, vaikkei hän pääsisi sen pitemmälle, niin kun hän syntyy jälleen maailmaan, tämä suuri vakaumus totuuteen, hyvyyteen, anteeksiantamukseen, synnittömyyteen ja viattomuuteen herää hänessä silloin miehuuden iässä. Seuraavassa elämässä hänen ei tarvitse elää vanhaksi päästäkseen totuuteen, tavatakseen onnen päästä kiinni, vaan hän jo miehuudessaan joutuu kosketukseen elämänkysymysten kanssa, hän miehuudessaan alkaa kysyä, mitä elämä on.

Jos sitten käännämme katseemme semmoisiin ihmisiin, jotka miehuudessaan tuntevat: nyt minä jätän pahan ja synnit ja heikkoudet, minusta tulee kunnon ihminen, joka nousee järkevänä olentona elämän yläpuolelle, nyt minä tahdon astua

järjen ja velvollisuuden tielle – niin jos hän silloin alkaa etsiä totuutta, kysyä, mikä elämä on ja pääsee selvyyteen siitä, ettei hänen miehuutensa ja miehekkyytensä ole siinä, että hän kunnan kansalaisena ja kunnan ihmisenä ja kunniaa saavuttaneena olentona eläisi tässä maailmassa, vaan että hänen tehtävänsä tässä maailmassa on juuri voittaa koko alempi itsensä ja siitä luopua ja etsiä sitä, mikä elämä oikeastaan on, mikä on ihmisen tehtävä elämässä, silloin voimme huomata taas, että voi tapahtua niin, ettei hän elä niin kauan, että hän pääsisi mitään erikoista saavuttamaan. Hän on kulkenut tuolla oikealla tiellä, mutta hän ei ole ehtinyt mitään erikoista saavuttamaan, ennenkuin kuolema tulee, mutta jos hän tuossa miehuudessaan oli kuitenkin nähnyt totuuden, nähnyt, että elämä oli suurta, niin, kun hän syntyy tänne jälleen, hänelle avautuu se mahdollisuus, että hän jo nuorukaisena tulee totuudenetsijäksi, hän voi jo silloin kysyä: mikä on totuus, mikä Kristus, mikä ihmisen tehtävä? Hän herää silloin nuorukaisena. Mutta jos hän saa elää, niin hän miehuudessaan tulee takaisin nuoruuteensa, hänelle selviää jokin oma elämäntehtävä: hänellä voi jo olla toisenlainen elämäntehtävä, ja hän maksaa velkansa viimeiseen penninkiin saakka, mutta sisässään hän näkee jonkin toisen elämän itselleen, hän näkee, mitä hän elämässä tahtoi olla ja tehdä: minä olen tämmöisessä tehtävässä, mutta minä tahdon sitä ja sitä tehdä. Ja jos hän oikein voimakkaasti eläytyy siihen, voi olla, että elämä tarjoaa hänelle tilaisuuden siihen työhön, minkä hän näkee ihanteekseen. Ja jos hänen yhteiskunnallinen elämänsä tässä maailmassa saa muuttua kokonaan ja hän saa alkaa toisenlaista elämää, voi tapahtua, että hän nyt joutuu lapsuuteensa, hän siis tulee vanhaksi, mutta todella tulee silloin lapsuuteensa sillä tavalla, että hän selvästi ymmärtää, mitä lapsi oikeastaan on. Ja silloin ei olekaan kaukana se, mitä me teknillisesti nimitämme mystillisen Kristuksen syntymäksi ihmisen sisässä. Niin voi tapahtua, jos ihminen jo nuorena herää tähän kaikkeen ja pyytää elämäntehtävää ja tahtoo nähdä Jumalan ja totuuden elämänihanteen ja tahtoo alkaa sitä toteuttaa. Ja kun

hän on pyytänyt totuutta, hän ei ole mitään omia ihanteitaan halunnut, vaan hän on etsinyt totuutta niin, että on ollut kysymys elämästä ja kuolemasta. Ja kun hän on nähnyt totuuden, silloin hän kulkee elämässä eteenpäin Jumalaa palvellen ja silloin hän hyvin pian kulkea miehuuden ja nuoruuden läpi, mutta mystillisesti hän tulee lapseksi. Ja hänen elämässään tapahtuu hyvin pian se, jota teknillisesti nimitetään mystillisen Kristuksen syntymäksi ihmisen sielussa tai myöskin toisella nimellä sanotaan vihkimykseksi. Todellinen mystillisen Kristuksen syntymä on salaperäinen, suurenmoinen asia ihmisen sielussa, ja se odottaa ihmistä, jos hän on nuorena herännyt ja osannut lujana kulkea. Minunhan ei tarvitse edes puhua lapsuudesta. Jos ihminen on nuorena herännyt, niin hän uudestaan syntyessään joutuu jo lapsena niin voimakkaasti kosketukseen Kristuksen kanssa, että hän voi kulkea Kristusvoiman kanssa.

Nyt olen puhunut skemaattisesti, että niin ja niin tapahtuu seuraavassa elämässä, mutta ei ole sääntö, että aina seuraavassa elämässä niin tapahtuu, voi mennä useampia elämiä sentähden, että me olemme enemmän tai vähemmän tähtien alaisia, vaikka Kristus on meissä.